

Afb. 2. Donkervliet vanaf den straatweg Amsterdam—Utrecht.

(Teekening van wijlen den Heer J. G. Th. Grevenstuk.)

Hoe eenvoudig het huis er ook uitzag, het was toch blijkbaar ruim en voornaam genoeg om iemand van den rang van Gijbert van Hoogendorp, Ontvanger Generaal der Vereenigde Nederlanden tot woonplaats te dienen. De afbeelding kan ook niet geheel juist zijn. Zeker niet wat betreft de verschillende maten en afstanden. De ophaalbrug en de z.g. koepel staan in werkelijkheid veel verder uiteen. Maar om ze op één plaatje te kunnen krijgen, heeft Rademaker ze maar wat dichtler naar elkaar toegebracht.

In 1730 treffen we op Donkervliet dus den Heer van Hoogendorp aan. Van de aan hem voorafgaande bewoners is niets bekend. Evenmin van diegenen, die onmiddellijk na hem kwamen. De eerstvolgende eigenaar, die bekend is, is de Heer Wouter Struyk, Adriaanszoon. Deze kocht de plaats in 1820 (18 Nov.). De akte van verkoop werd gepasseerd door notaris Evert van Jever te Amsterdam. De boerderij was er toen reeds bij, want bij de verkoop wordt het geheel als volgt omschreven:

„Verkooping van een Hofstede genaamd Donkervliedt, met Heerenhuizinge, tuimanswoning, koets- en paardenstal, koepel, Boerenhofstede, Hooiberg en verdere be-timmeringen met deszelfs moestuinen, Broeyerijen, bakken, Legkasten, Vruchtboomen, Plantsoenen en andere boomgewassen, beeken en vijvers, groot 1 bunder, 66 Roeden, 30 ellen, benevens een perceel wet- en hooiland groot 15 bunder 21 Roeden 10 ellen, alles gelegen tusschen Baambrugge en Loendersloot onder de gemeente Baambrugge.”

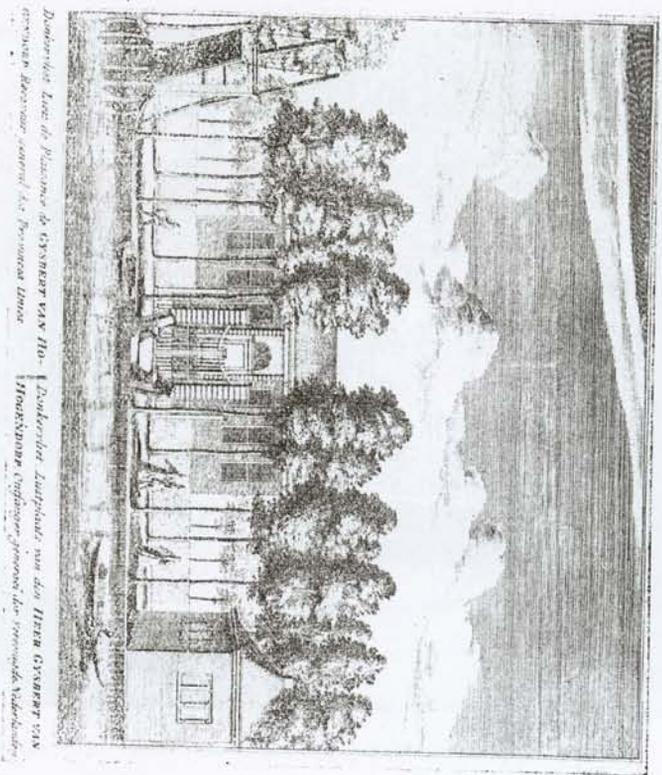
Men ziet dus, dat de plaats reeds geëxploiteerd werd door een „boeren-bruiker”, zooals de term in de akte luidt.

De volgende personen werden op de vermelde data eigenaar, terwijl de aankoopssommen tevens vermeld zijn.

29 Juni 1833:	F. Hueber, wijnkoopster wonende te Gouda	f 5920.—
6 Jan. 1847:	P. A. Godefroij	f 3300.—
4 Febr. 1850:	E. Meckmann	f 3000.—
15 Mrt. 1853:	J. P. Hammann	f 2700.—
23 Dec. 1863:	C. van Rinsum	f 7000.—
4 Juni 1880:	W. J. van Bork	f 8000.—
27 Oct. 1884:	J. P. Cornelissen	f 6100.—
1 Juni 1886:	S. Drees en E. W. G. Sluyter	f 6000.—
30 Juni 1886:	G. H. Meijer	f 7500.—

niflan de la 1942

Donkervliet.

Donkervliet. Toren der Plasmanne de GYNSBARR VAN HO. Donkervliet. Landhuis van den HEER GYNSBARR VAN HOOGENDORP. Ingevoerd door den heer GYNSBARR VAN HOOGENDORP. Ingevoerd door den heer GYNSBARR VAN HOOGENDORP.

(Foto archief Schrijver)

Atb. 1. Het oude Donkervliet.

De onvolprezen, vaak bezongen Vecht, omzoomd door vele buitensplaatsen en luthoven, heeft een jongere zuster, even aantrekkelijk en even bekoorlijk als zij: de Angstel, die stroomafwaarts van naam verandert en Gein wordt. Ook hier zijn van ouds veel buitens, veelal minder vorstelijk dan die langs de Vecht, maar toch bijzonder fraai.

Vele hebben den tand des tijds niet kunnen weerstaan, en zijn verdwenen. Toch zijn er nog over, die een bespreking ten volle waard zijn.

De buitenverblijven langs Vecht en Angstel hebben in groote trekken eenzelfde geschiedenis. Bij den inval der Franschen

in 1672 zijn er vele verwoest en verbrand, en niet herbouwd. Toen de gouden eeuw voorbij was, werd het onderhoud veelal te duur voor de eigenaars der overgebleven „plaatsen“. Toen kwam de mode nog een handje helpen: het behoorde niet langer tot de noodzakelijkheden van de groote Amsterdamsche zakenlieden om een buiten langs de Vecht of de Angstel te hebben, zoodat de eigenaars zochten, ze rendabel te maken. Zoo zijn van de Angstelbuiten vele tot boerderij geworden, al of niet gewijzigd. En wie van Utrecht naar Amsterdam gaat, langs den thans bestaanden straatweg, besett maar half, langs hoeveel vergame glorie hij voorbij gaat, zoodra hij bij het buiten „Geynzijs“ in Loenersloot, nabij het kasteel Loenersloot, de Angstel naast zich ziet voortstromen.

Even verder wordt het oog bekoord door een rustieke op-haalbrug temidden van zwaar geboomte, dat, weerkatsend in den Angstel het water een donkere kleur verschaft.

Geen passender naam zou dan ook gegeven kunnen worden aan de buitensplaats, waaraan men komt, zoodra men de op-haalbrug is overgegaan, en, rechts afslaande, nog enkele tientallen meters heeft afgelegd.

Hoe aantrekkelijk ook, het tegenwoordige huis Donkervliet is niet oud, doch het staat op de historische plaats van het oude „Donkervliet“, dat op afbeelding 1 staat weergegeven.

Van dit oude „Donkervliet“, zong G. Tjissens in „Hollands Arcadia“ of de Rivier den Amstel, vertoonende alle deszelfs Lustplaatsen, Herenhuisen en dorpen, zich uitstrekkeende van Amsterdam af door Ouderkerk, Abcoude, Baambrug tot Loenersloot, (gedrukt bij Leonardus Schenk op den Vijgendam 1730):

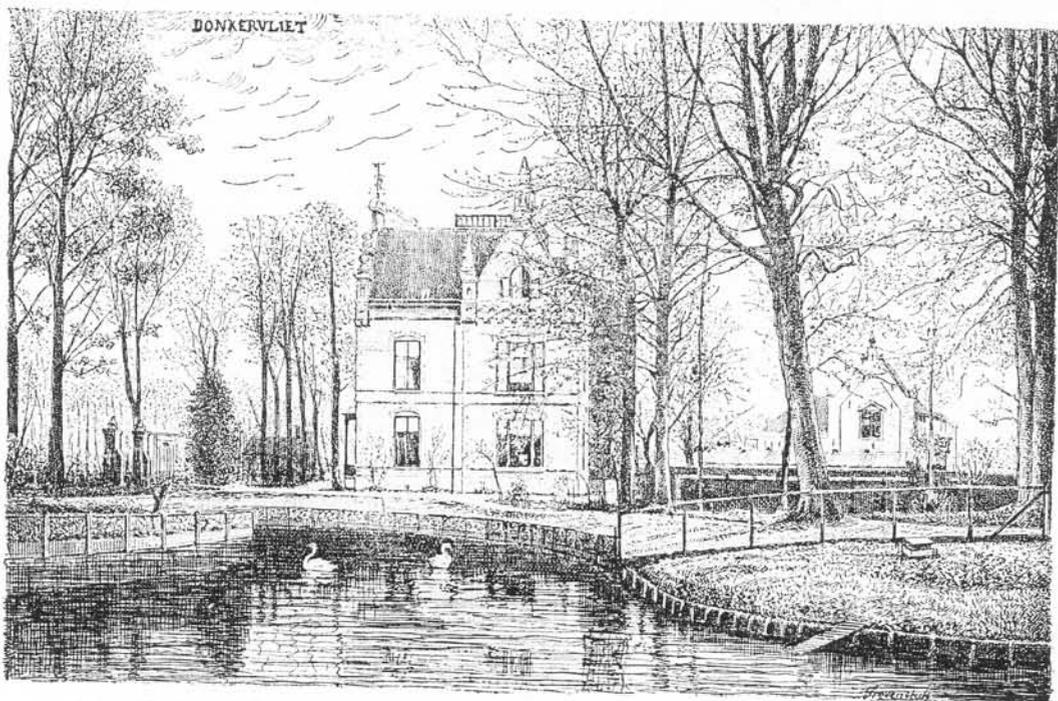
„Ik nadre Donkervliet, terwijl een zoele wind
Mij d' avondstond toeblaast, en nood mij voort te treden
Donkervliet! wat zien wij al bevalligheden

In 't vierkant Hofgebouw en Heiningen, die 't oog
Als tot zich trekken, op hun aangenaam vertoog,

Om Heer van Hoogendorp! sieraad van myne zangent!
Wiens wijze voorzorg word 's lands schatkiest toevertrouwd
Om bij dit Donkervliet Uw naam te laten horen.

Getrouwe Hoogendorp, door Hollands Staat verkoren
Tot het Ontfangerschap, wat zijn wij U verplicht

Dat zelfs de Faam u nooit geen lof genoeg kan geven?
De naam van Donkervliet zal door U eeuwig leven.

Afb. 3. Donkervliet van de Noordzijde.

(Teekening van wijlen den Heer J. G. Th. Grevenstuk.)

Laatstgenoemde verkocht Donkervliet aan den Heer A. L. Hölterhoff, en daarmee werd het doodvonnis over het oude Donkervliet geveld. De Heer Hölterhoff liet de plaats afbreken, bouwde van de zoo verkregen afbraak het koetshuis, en liet op de plaats van het oude buiten een fraai nieuw zetten. Zie de afbeeldingen 2 en 3, die gemaakt werden door wijlen den Heer J. G. Th. Grevenstuk, vroeger Secretaris van het Bestuur van „Niftarlake“, wiens vaardige teekenstift zooveel fraaie plekjes in de Vechstreek in beeld heeft gebracht.

Wanneer wij het al betreuren, dat het oude Donkervliet werd afgebroken, dan valt er toch dadelijk op een lichtpunt te wijzen: de siertuin, die aan de plaats zulk een bekoring gaf, bleef behouden. En dat niet alleen, alle latere eigenaars hebben haar waarde erkend, en eraan meegewerkt, haar in haar ouden staat te behouden en zoo mogelijk nog te verfraaien.

Lang heeft de Heer Hölterhoff niet plezier gehad van zijn schepping. In 1903 werd Donkervliet verkocht aan den Heer G. A. A. Middelberg, wiens zoon en schoondochter de Heer en Mevrouw Ir. E. Middelberg—Vroesom de Haan het thans nog bewonen.

Moge ook het nieuwe Donkervliet met haar zoo fraaie omgeving nog lange jaren een sieraad voor het oog zijn voor allen die de, in normale tijden zoo overdruke straatweg Amsterdam—Utrecht volgen, en een bron van geluk voor zijn bewoners en de velen, die het voorrecht hebben er gastvrijheid te genieten.

11 Augustus 1942.

A. F. VAN GOELST MEIJER.